

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Novembris Et Decembris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10263

Martyrium S. Romani Martyris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77423](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77423)

qui aderant, adspicientibus & stupentibus. Cuiusdam Bernardi brachium fractum, ab Episcopo sancto reformari per visionem illi ostensum est. Itaque expurgatum, illud planè redintegratum respexit, dolore sopito. Quidam vir pius, orans ad fere- trum sancti Hugonis, vt dissolui & esse cum Christo mereretur, sequenti nocte, re- bus suis benè constitutis, bona morte decessit. Hoc autem vir sanctus dicere solebat inter maxima miracula numerandum, si cui meritis sanctorum in paradisum in- gredi contingeret, cunctis periculis exclusis. Mulier quaedam cæca, ad primum sacri corporis cõtractum, oculorum lumen recepit. Fur quidam cum crumenam pecunia refertam abstulisset à latere cuiusdam foeminae orantis ad corpus sancti Hu- gonis, miraculosè protinus cæcatus est. Sentiens ergò diuinam vltionem, seipsum publicè accusauit, crumenam reddidit, & visum recuperauit. Miles quidam, cuius brachium cancer planè corroserat, ad corpus sancti Hugonis sanatus est. Puer qui- dam vita functus, meritis illius reuixit. Vir quidam languidus, à medicis desperatus, ad sanctum beati viri sepulcrum venit, moxque sanus & incolumis surrexit. De- niqùè non longo temporis spatio à sepultura preciosi thesauri, intra paucos dies ad monumentum eius, sex paralytici sanitatis beneficium adepti, tres cæci illumina- ti sunt, muti duo loquendi facultatem receperunt. Duo quoque contracti, prifi- nae sunt firmitati restituti, & hydropica foemina eius meritis curata est. Mulier que- dam cum quatuor fecisset abortus, admonita est ab ancilla sua, vt puerulum cere- um sancto Hugoni offerret. Quod vbi fecit, non abortiuit vnquam, sed sex in colu- mes pueros enixa est. Sunt & alia permulta illustria miracula, quibus sanctum Dominus mirificauit. Hæc pauca interim breuitatis studio commemorâsse suffici- at in laudem & gloriam præpotentis Dei, qui viuut & regnat in infinita seculorum secula, Amen.

Cæca videt.

Geminum in fure mi- raculum.

Puer mortu- us excitatur.

Multa alia plurima mi- racula ad eius sepul- crum sunt.

S U

Sacru eius corpus ele- uatur & transferur.

Nota de corpore ei- & habitu incorrupto, itemque de oleo.

Porro anno Christi millesimo ducentesimo octogesimo, qui fuit à beati viri obi- tu ferè octogesimo sextus, Octobris sexto die, sacrum corpus eius eleuatum atque translatum est, cum iam antè ab Honorio 3. Pontifice Maximo in Sãctos relatus es- set. In hac autem eleuatione quasi integrum repertum est corpus eius: loculus ve- rò, in quo illud repositum fuerat, magnam purissimi olei copiam exhibuit: habitus quoque monasticus, quo vir sanctissimus, dum viueret, vsus erat, & in quo post obi- tum sepulturæ mandatus fuerat, integer inuentus est. Cumque sanctissimum eius caput, (quod à corpore separatum, postea auro, argento & gemmis inclusum est) Oliuerus Lincolniensis Episcopus in manibus reuerenter teneret, ex eius maxilla non parùm olei distillauit. Tandem sacrum corpus in theca auro, argento & pre- ciosis lapidibus ornata, reconditum est, ipsaque theca loco congruo satisque sub- limi, è marmore structo, honorificè collocata est, non longè à sanctissimo eius ca- pite, quod iuxta altare beatissimi Iohannis Baptistæ in Lincolniensi ecclesia repo- fuerunt. Huic verò translationi præter Regem & Reginam Angliæ, itemq; Nauar- ræ, multosque regni proceres laicos, etiam duo Archiepiscopi, multi Episcopi, Ab- bates plurimi, compluresque alij interfuerunt: indictumque est, vt eius translatio- nis annua celebritas, deinceps tota diocesi Lincolniensi haberetur.

MARTYRIVM SANCTI ROMANI MAR- TYRIS, EX ECCLESIA TICAE HISTORIAE EVSEBII Casarensis Libro 8. Cap. 12. interprete Iohanne Chri- stophorono Anglo.

Nouèb. 18.

S. Romanus Diaconus.

Obserua ei- us zelum.

ROMANVS, Palæstinus genere, Ecclesie Casarensis Diaconus & exorcista, cum pariter Antiochia in eccle- siarum vastatione fortè versaretur, complures viros si- mul cum vxoribus & liberis aceruatim ad idolorum de- lubra properantes, & iisdem hostias immolantes intui- tus, spectaculum neutiquàm tolerandum arbitratu- est: & propterea singulari pietatis studio incensus, acce- dit propius, & magna voce exclamans, eos grauitè re- darguit. Qui propter hoc tam auidax facinus præhen- sus, generosissimus, si quisquam alius, testis declaratur veri-

veritatis. Nam cum iudex mortem illi ignis incendio infligendam pronunciaſſet, ille vultu hilari & animo maxime læto, ſententiam lubens amplexatus, ad ſupplicij locum abducitur. Deinde ubi alligatur ad palum, & dum ligna illi circum circa coaceruabantur, & hi qui incendere rogum, Imperatoris iam præſentis ſententiam expectabant, clamavit: Vbi mihi ignis, quaſo?

Hæc locutus, accerſitur ad Imperatorem, quò nouum & inuſitatum genus ſupplicij ſuſtineret, vt lingua nimirum illi amputaretur. Quod fortiffimè perpeſſus, rebus omnibus declarauit, diuinam vim illis, qui aliquid pro pietate ſubeant acerbitatis, opem ſemper apportare ſolere, cum labores & ærumnas alleuando, tum animi alacritatem firmè corroborando. Iſte enim ſimulatquè nouum illum ſupplicij modum intellexit, præ generoſa animi alacritate, ne utiquam obſtupefaſtus, lubens extendit linguam, & paratiſſimo animo eam liſtoribus quaſi inſtructam præbet. Poſt quod ſupplicium in vincula coniectus, longinquo temporis ſpatio ibi afflictus, tandem cum vigefimus annus regni Imperatoris aduentaret, (quo ex decreto conſeſſum erat, vt libertas omnibus, qui in vinculis ubique conſtricti tenebantur, palam prædicaretur) ſolus iſte in compedibus iacens, vtroque pede ad quintum foramen diſtracto, laqueo collo circumiecto ſtrangulatus, martyrio demum, ſicut ei erat in optatis, decoratur.

Lingua ei amputatur.

Diu manet in carcere.

Strangulatur.

ITEM SANCTI PATRIS NOSTRI IOHANNIS ARCHIEPISCOPI CONSTANTINOPOLITANI, *Compendio Chryſoſtomi, Encomium eiusdem martyris, vt habetur in Simeone Metaphraſte, apud Aloyſium.*

Rursus martyrum memoria, & rursus dies feſtus & celebritas ſpiritualis. Laborarunt illi, & nos lætamur. Decertarunt illi, & nos exultamus. Illorum eſt corona & communis gloria: illorum ſunt præmia & certamina, & totius Ecclēſiæ gloria, decus & gloriatio. Et quomodo, dicit quiſpiam, poſſet hoc fieri? Quod partes & membra noſtra ſunt martyres. Quoniam ſiue patitur vnum membrum, compatiuntur omnia membra: ſiue glorificatur vnum membrum, cum eo lætantur membra omnia. Caput coronatur, & reliquum corpus exultat. Fit vnus victor in ludis Olympicis, & totus gaudet populus, & cum magnis cum excipit laudibus. Si autem in Olympicis certaminibus, qui nihil ad illos ludores contulerunt, tanta fruuntur voluptate: multo magis hoc fiet in athleticis pietatis. Nos ſumus pedes, martyres autem caput. Sed non poſſet caput dicere pedibus, vel tri non ego. Glorioſa ſunt membra, ſed gloriæ excellentia non facit alienationem à coniunctione, quæ eſt cum reliquis partibus. Tunc enim ſunt maxime glorioſa, quando non abruperint eam, quæ eſt nobiſcum, coniunctionem. Nam oculus quoquè, cum ſit reliquo toto corpore ſplendidior, ſuam tunc conſeruat gloriam, quando non abſcinditur à reliquo corpore. Et quid dico de martyribus? Si enim Dominus noſter Chriſtus non erubuit fieri noſtrum caput, multo magis ipſi eſſe noſtrum caput non erubeſcunt. habent enim, quæ egit radices, charitatem. Solet autem charitas coniungere ea, quæ ſunt diſiuncta, & de meritis non admodum accuratè inquiri. Quomodo ergò ipſi cum nobis peccantibus dolore ſimul afficiuntur, ita etiam nos ſimul cum eis lætamur in recte factis. Sic etiam iuſſit Paulus, gaudere cum gaudentibus, & flere cum ſilentibus.

Nota feſti martyrum.

1. Cor. 12.

Ibidem. Nos pedibus, martyres verò capiti compariantur.

Rom. 12.

Inuidentiæ dira peſtis. Gratulandū aliorū recte factis.

Audi

TRIVS
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

2. Cor. 11. Audi quàm sit Paulus summus in his vtrisque : Quis, inquit, infirmatur, & ego non infirmor? Quis scandalizatur, & ego non vror? Non dixit, Et ego non molestia afficior: sed, Ego non vror, dixit: vrendi verbo ostendere volens summum dolorem. Et rursus ad alios scribens, dicit: Sine nobis regnavistis: & vram regnavistis, vt nos quoque simul vobiscum regnaremus. Et rursus: Nunc viuimus, si vos statis in Domino. Vide quanto opere studebat, vt res fratrum rectè se haberent, qui nec se viuere quidem existimabat, si illi non essent salui. Homo, qui fuerat raptus ad tertium caelum, & delatus in paradysum, & qui fuerat particeps myfteriorum ineffabilem, & tantam apud Deum affecturus fuerat fiditiam, illorum bonorum sensum non valde accipiebat, nisi etiam vidisset fratres secum esse saluos. Sciebat enim aperte, sciebat charitate nihil esse maius, neque quod sit cum ea conferendum: nec ipsum quidem martyrium, quod est summa bonorum. Nam charitas quidem, etiam absque martyrio, facit Christi discipulos: martyrium autem sine charitate, non potest hoc facere.
- Ioan. 13. Vnde nam hoc sciri potest? Ab ipsis Christi verbis. Dicebat enim discipulis: In hoc cognoscet omnes, quod mei discipuli estis, si vos inuicem diligatis. Ecce charitas sine martyrio facit discipulos. Quod autem martyrium sine charitate non solum non facit discipulos, sed nec prodest quidem quicquam ei, qui id sustinet, audi Paulum dicentem: Si tradidero corpus meum, vt comburatur, charitatem autem non habeam, nihil mihi prodest. Propterea hunc sanctum maxime diligo, qui hodie nos congregauit, beatum (inquam) Romanum, quoniam cum certamine & martyrio, magnam quoque ostendit in Christum charitatem. Quamobrem ei quoque sancta lingua fuit amputata. Etenim hoc quoque par est examinare, quantum de causa non ad alia vti que tormenta, supplicia & cruciatus eum deduxerit diabolus, sed linguam ei abscidit. Non enim hoc fecit temere, sed cum maxima malitia. est enim mala & malefica haec bestia, & omnia facit & mouet aduersus nostram salutem. Agè ergo examinemus, cur nam processit ad linguam eius amputationem, paulò altius deducentes orationem. Sic enim sciemus & Dei benignitatem, & martyris tolerantiam, & diaboli malignitatem. Et cum Dei quidem didicerimus benignitatem, Domino agemus gratias: martyris autem cognita patientia, imitemur conseruum: intellecta autem diaboli malitia, omnino auersemur inimicum. Propterea enim dedit nobis Deus clemens & benignus nosse eius machinationes, vt eum magis odio habentes, facilius superemus. Quod enim cognoscere possint ea, quae mente agitat, audi quid dicat Paulus de eo, qui fuerat fornicatus, scribens ad Corinthios: Confirmate in ipsum charitatem, nè circunueniamur à satana. Non enim quae mente agitat, ignoramus. Quanam est ergo causa, propter quam ei linguam amputauit? Patiamini, o dilecti, me rem paulò altius narrantem.
- Ecclesiae persecutiones. Graue bellum fuit aliquando excitatum aduersus Ecclesias, non barbaris facientibus incursionibus aduersus ciuitates, nec vllis alienigenis, sed ijs, qui videbantur praesse huic nostro terrarum orbi, & barbaris & hostibus & Tyrannis omnibus crudelius & immaniùs vtentibus ijs, qui eorum parebant imperio. Non solum enim libertas, & patria, & pecunia, & praesens vita tunc veniebat in periculum: sed regnum celorum, & bona, quae sunt iustis reposita, vitaque immortalis & Christi confessio. Nec solum graue bellum, sed nouus quoque modus excogitatus fuit captiuitatis. Non enim ex ea, quae hic est, ciuitate expellebant, sed supernam Hierusalem, quae est libera, priuare conabantur, & cogebant vnum quenque animas sacrificare in altaribus, & suum abiurare Dominum, & se demonum subijcere tyrannidi, perniciososque, & nostrae salutis hostes, colere daemones, quod mille mortibus, & quauis gehenna erat grauius & intolerabilius generosis animis & Christi amantibus. Tunc tunc, cum multi essent submersi, & fluctus in altum tollerentur, & multi nauem frangerent, beatus hic Romanus in medium eorum accedens, non statim considerauit, quemadmodum se traderet periculis: sed eos prius, qui timuerant, qui lapsi erant, qui suam salutem prodiderant, collegit, animauit, vt praelium instaurarent effecit: eos quidem, qui lapsi erant, erigens: eos autem, qui stabant, confirmans, precibus, exhortationibus, & consilijs, de futuris & de praesentibus rebus multum philosophans: ostendens has esse ad tempus, illas autem perpetuas: praemia opponens laboribus, coronas tormentis, brauia doloribus: docens quantum sit

S U

fit quidem vita presens, quamam autem futura, & quantum intersit inter vtranque, & quod mori omnino sit necessè: & si non hoc modo vitam finierint, omnino coacti lege naturæ, paulopost discedent ab his corporibus. His & similibus exhortationibus beatus ille manus erexit dissolutas, confirmavit genua debilia, fugientationibus beatus ille manus erexit dissolutas, confirmavit genua debilia, fugientes reduxit, metum expulit, angorem exegit, eis animum addidit, audacesque effecit & confidentes. Pro capreis & cervis eos effecit leones, magnam vim spirantes: Christi exercitum instruxit & exercuit: ignominiam nostram conuertit in capita hostium.

Cum ergo vidisset diabolus repente tantam fuisse factam mutationem: & qui nudius tertius eum timebant & contremiscebant, se audacter in eum gerere, & ipsum irridere, adentes pericula, profluentes ad supplicia: & cum cognouisset autorem, omnibus dimissis, in illum deinceps omnino virus suum inspirauit, omnem vim suam & infaniam mouens in hoc beatum caput. Et quid facit? Considerate malitiam. Non eum duxit ad tormenta, non eius caput abscidit: eum enim docuit tempus præteritum, hæc omnia fuisse facta temere. Non solum enim non rerardauit animi alacritatem eorum, qui crederant: sed etiam magis auxit, eamque effecit maiorem & vehementiorem. Carbones, inquit, substernebant: illi autem currebant, tanquam ad rosas. Ignem accendebant: illi verò tanquam in fontes aquarum frigidarum seipsos proieciabant. Latera cædebant, & profundos in eis fuscificabant, & riuos sanguinis deducebant: illi autem gloriabantur, tanquam auro omni ex parte circumfluentes. E præcipitijs iaciebant, & in mare demergebant: illi verò non tanquam in profundum descendentes, sed tanquam in ipsum cælum ascendentes, ita affecti erant, exilientes & exultantes, & tanquam in sacra pompa choreas ducentes, & ludentes in prato herbido. Ita arripiebat vnusquisque cruciatus, non tanquam cruciatus, sed tanquam vernos flores carpentes, & coronas contexentes, & insigni animi sui alacritate meos præueniebant cruciatus.

Quid ergo, inquit, nunc fuerit agendum? Abscindam ne eius caput? sed fit id, quod habet in votis, & discipuli per facta maiorem accipiunt adhortationem. Sepè enim eos admonuit, hanc mortem, quæ est ad tempus, non esse mortem, sed migrationem & requiem: oportere decessum despiciere, & solam complecti animam. Si ergo caput abscidero, & forti animo tulerit, quod acciderit, ipsos per facta docebit apertius, quòd mortem sic oportet despiciere: & eorum magis eriget spiritus, & mortuus eis inspirabit maiorem animi alacritatem. Propterea ergo linguam amputauit, ut priuati voce, qua fruebantur, martyris discipuli, & defecti eius admonitione, fierent timidiore, & ad priorem redirent angorem & dubitationem, non habentes, qui eis animum adderet, neque qui excitaret & armaret.

Considera autem mihi diaboli malitiam. Herodes quidem abscidit caput Iohannis: hic autem non caput, sed solum linguam. Quamobrem? Si abscidero caput, inquit, & fuerit mortuus, recedet non videns interitum suorum fratrum: ego autem volo eum facere testem lapsuum & calamitatis suorum militum, ut dolore enecetur, videns quidem labentes, non potens autem manum porrigere, & non valens eis ea, quæ prius, consulere, ei voce exacta simul cum lingua. Sed qui comprehendit sapientes in sua astutia, inuentum conuertit in eius caput: & non solum non priuauit consilio, sed eos etiam magis fecit frui adhortatione, & esse spiritalioris doctrinæ participes. Nam cum hoc obtinuisset diabolus, vocatur decætero medicus ad sectionem, & fit licetor pro medico: non id corrigens, quod morbo laborabat: sed id, quod erat sanum, corrumpens. Et cum linguam exemisset, non potuit simul cum ea vocem eximere: sed carnis quidem abscissa fuit lingua: virtus autem diuine gratiæ, aduolauit ad os beati Romani: & natura quidem amisit suum membrum, ferro id cogente: Dei autem gratia non fuit vocem cum ea excidere. Vnde etiam decætero discipuli fruebantur magis spiritali doctrina, non humana voce, cuiusmodi prius, verba audientes: sed diuina quadam & spiritali, & quæ nostram superabat naturam: & supernè quidem omnes concurrebant Angeli, infernè verò homines, vnusquisque os sine lingua videre cupientes, & audire sic loquens, erat enim re vera admirabile, & præter opinionem, diabolo quidem magnum afferens dedecus, magnam autem martyri gloriam, discipulis verò plurimam consolationem, & magnum argumentum patientiæ. Hic enim Deo mos est vel ex alto repetitus & à principio, quæcunque contra nos confarcinârit diabolus, ea in

Multos sua oratione confirmat.

Malitia diaboli.

Martyrū ad pariendum pro Christo alacrias.

Mors electorū, non mors sed requies est dicenda.

Matt. 14.

1. Cor. 3.

Lingua martyris excinditur, & tamen loquendi facultas ei manet.

Pp caput

TRIVS
ober
ober
RVIII
5

caput illius conuertere, & ad nostram salutem redigere.

Gen. 3.
Dei erga
hominis
benignitas.

Mihi autem hoc quoque considera: Ille hominem eiecit à paradiso, & Deus cælum aperuit. Ille ipsum expulit ex imperio terreno: Deus autem ei dedit regnum cælorum, & in throno regio nostram fecit federe naturam. Sic dat Deus semper dona maiora ijs, quibus diabolus conatur priuare homines. Hoc autem facit, illum quidem reddens tardiorum ad nobis parandum insidias: nos verò docens, nunquam timere eius machinationes. Quod quidem factum est etiam in martyre. Quia enim voce existimauit se eum esse priuaturum diabolus, multo maiorem & praelariorem ei Deus est largitus. Non erat enim eiusdem momenti, cum lingua loqui, & sine lingua. Nam illud quidem erat consequens, & commune omnibus: hoc autem erat supra naturam, & eius solius proprium. Quamquam etiam si fuisset mutus martyr post linguæ abscissionem, sic quoque ei fuisset impletum certamen, & parata esset corona. Nam quòd victus esset, erat maximum & apertum argumentum, quòd linguam amputàrit. Si enim non timebas linguam martyris, ò scelerate & execrande diabole, cur eam abscidisti? Quamobrè non dimidisti argumentum decertationum, sed occlusisti stadium? Quemadmodum enim, si quis lucetanus deinde accepisset plagas, quæ verbis explicari non possunt, & non valens deinceps amplius resistere, iusserit abscindi manus athletæ, & sic eum percutiat, non est opus amplius alia probatione ad decernendam victoriam ei, cui fuerint manus abscissæ: ita etiam in martyre apertissimum omnium argumentum victoriæ aduersus diabolum, fuit linguæ eius amputatio. Nam etsi lingua erat mortalis, quoniam tamen ei vulnera dedit immortalia, propterea in illam ingentes omnino efflauit spiritus: sibi quidem maius afferens dedecus, martyri autem coronam faciens splendidiorum. Quomodo enim est mirabile, arborem videre sine radice, & fluium sine fonte: ita etiam vocem sine lingua.

Imbecillitas diaboli.

Contractos, qui negant corporum resurrectionem.

Vbi ergò sunt, qui non credunt corporum resurrectioni? Ecce vox mortua est, & reuixit: & vno momento temporis vtraque facta sunt. Quamquam hoc longè sit maius, quàm corporum resurrectio. Nam illic quidem subiecta est natura corporum, compositio autem solùm est dissoluta: hic verò fuit sublatum ipsum vocis fundamentum, sed tamen rursus facta est splendidior. Quamquam si à tibia linguas abstuleris, iacet inutile deinceps instrumentum. Sed non sic tibia spiritalis: sed etiam si sit lingua priuata, non solùm non erat muta, sed etiam modularius emittebat cæm, & magis mysticum, & cum maiori admiratione. Rursus quoque in cithara si quis plectrum solùm eripuerit, sit ociosus artifex, ars inutilis, & inane instrumentum. Hic autem nihil eiusmodi, sed contra omnino. Os enim erat cithara, lingua plectrum, anima artifex, cõfessio verò ars. Plectrum tamen ablato, lingua, inquam, neque artifex, neque ars, neque instrumentum euasit inutile, sed omnia suam virtutem ostenderunt. Quis hæc fecit? Quis hæc ostendit admirabilia, & quæ sunt præter opinionem? Deus, qui solus facit mirabilia. De quo dicit Dauid: Domine Dominus noster, quàm admirabile est nomen tuum in vniuersa terra? Quoniam eleuata est magnificentia tua super cælos. Ex ore infantium & lactentium perfecisti laudem. Atque tunc quidem ex ore infantium & lactentium, nunc autem ex ore elinguium. Tunc natura immatura, nunc os lingua defectum. Tunc erat in pueris mollis radix, sed fructus perfectus: Hic autem & ipsa radix erat ablata, & non prohibebatur fructus generatio: est enim vox, fructus linguæ.

Psal. 71.

& 137.

Psal. 8.

Num. 17.

Sunt reuera magis admirabilia posteriora prioribus. Etenim nè his fidem non adhibeatis, illa propterea præcesserunt, vt in his non conturbemini, cum in illis fuerit assuetus animus. Propterea hæc euenerunt, vt illa, quæ latent & sunt vetera, credantur ex manifestis & ijs, quæ recens facta sunt. Sic aliquando Aaronis virga floruit, quomodo nunc germinauit os martyris. Sed quam de causa Aaronis virga tunc germinauit? Quoniam erat designatus sacerdos. Quam autem de causa nunc germinauit os martyris? Quoniam blasphemia & maledictis in cessabatur magnus Pontifex Iesus Christus. Vide ergò, quanta sit miraculi cognatio & excellentia. Quomodo enim virga illa non vnita radici, nec ex terra trahens humorem, sed defecta ea, quæ illinc proficiscitur, suppeditatione, & perdita vitali & frugifera virtute, repente ostendit fructum: ita etiam hic quoque vox priuata radice, & vim non habens ex instrumento, in sicco & sterili ore repente germinauit. In hoc quidem cognatio, in alio autem excellentia. Inter vtrunque enim fructum multum

sum interest. Nam ille quidem erat sensilis, hic autem spiritalis, & ipsos calos apertens ei, qui tunc eam vocem ediderat.

Pro his omnibus gratulemur martyri, glorificemus Deum, qui hæc facit miracula: imitemur conserui patientiam, gratias agamus Domino pro gratia: accipiamus ex ijs, quæ dicta sunt, sufficientem consolationem in tentationibus: & Dei, qui nos fecit, potentiam & curam admirantes ac prouidentiam, omnia ex nobis afferamus, & quæ ex eo sunt, omninò consequentur. Seu homines, seu dæmones, seu ipse diabolus aduersus nos depugnet, nihil proficient ij, qui nos oppugnant: modò ostendamus nostrum promptum animi studium, & quæ à nobis afferri oportet, omnia afferamus. Sic enim & Dei attrahemus auxilium, & in vita futura magna fruemur gloria & salute. Quam detur nobis omnibus consequi gratia & benignitate Domini nostri Iesu Christi: cum quo patri simul cum sancto spiritu gloria, honor, potentia in secula seculorum, Amen.

Vt possim
vincere ho-
stes omnes.

VITA SANCTI MAXIMI EPISCOPI MOGVNTINI, IVSSV REVERENDISSIMI ET ILLUSTRIS-

Simi Alberti Archiepiscopi Moguntini, à Iobanne Tritthemio, prius Spanheimensi, tum verò ad S. Iacobum Vuirciburgensi Abbate, conscripta. Nos eam in capita distinximus.

O tempore, quo Liberius Papa sub gravi persecutione Noueb., 12. Arrianorum sanctam Romanam gubernabat Ecclesi- Cap. 1. am, sanctus Lucius Anneus, patria Romanus, apud Moguntiam, nobilem Germaniæ urbem, decimo octauo pontificatum annis tenuit ferè vndecim. Quo feliciter vita defuncto, sanctus presbyter Maximus communi voto populi fidelis in Episcopatu succedens anno Dominicæ natiuitatis trecentesimo quinquagesimo quarto, Indictione Romanorum duodecima, præfuit annis, vt Megefridus refert in Chronicis, quatuor & viginti, sub Arrianorum persecutione grauissima, temporibus videlicet Theodomeri & Clodionis Regum Francorum: quo tempore Dagobertus Genebaldi filius, Dux Francorum orientalium apud Vuirciburg, Rheno transmissio, Moguntinos in odium Romanorum grauiter afflixit: urbem quoque Treuironum, quæ tunc parebat Romanis, obsedit, cepit, spoliavit, incendit, funditusque subuertit. Annis quippè nongentis bellum cum Gallis atque Romanis Franci Reges habuere continuum, quousquè tandem victores eorum effecti, penè totam Europam suo dominio violenter subdiderunt.

Is Megefridus fuit monachus Fuldenis sub Imperator. Othone 2. & 3. scriptor que historiarum libros 24.

Sub his turbationibus Ecclesiæ, multa Christianorum millia propter Catholicæ fidei confessionem, ab infidelibus & hæreticis apud Moguntiam & in omnibus terminis eius crudeliter fuerunt occisa: quorum apud mortales nulla penitus habetur memoria propter malitiam temporum, & penuriam fidelium Scriptorum. Nunquam erant tuti, nusquam satis in urbibus & oppidis securi: quando & gladius ubique sauebat gentilium, & non minus perfidia inualuit hæreticorum. Nam etsi pacem habere videretur Ecclesiæ ab his, qui Romanis principibus fuerunt subiecti, vt abnegare Christum iam tunc nemo compelleretur: Arrianorum tamen intantum illo tempore vesania præualuit, vt nihil aut parùm à persecutione gentium differret. Deniquè Franci tam orientales, quàm illi, qui ad ostia Rheni confederant, occidentales, Gotthicæ quoque nationes & alij pagani, frequentes in Galliam motus & incurfus facientes, Moguntiam, Coloniam, Treuirim, Vuormatiam, Spiram, Argentinam, & alias trans Rhenum vrbes nimia crudelitate sæpius molestabant, nulli parcentes gradui, sexui vel ætati. Quapropter pontifices, & ministri Domini sacerdotes, in quos furor persecutorum crudelius sauebat, in urbibus & vicis publicè non audentes comparere, quotiès persecutio imminebat, cum suis ad nemora successerunt, in speluncis & cauernis montium latitantes, in-

Cap. 2. Catholicorum multorum caedes.

Arrianorum sauitia.

LIBRIUS
ober
ober
RVIII
5